



ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce: **T. H.**, zast. Mgr. Annou Větrovskou, advokátkou, se sídlem Štěpánská 630/57, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Správa hlavního města Prahy**, se sídlem Kongresová 2/1666, Praha 4, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 7. 2008, č. j. 8 Ca 335/2005 - 86,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 7. 2008, č. j. 8 Ca 335/2005 - 86, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 7. 2008, č. j. 8 Ca 335/2005 - 86, kterým byla zamítnuta jeho žádost o osvobození od soudních poplatků v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu ze dne 10. 3. 2008, č. j. 8 Ca 335/2005 - 34.

Městský soud v Praze v odůvodnění napadeného usnesení uvedl, že stěžovatel dne 4. 7. 2008 předložil soudu vyplněné potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků, v němž mj. uvedl, že v hlavním pracovním poměru je zaměstnán jako skladník a údržbář u společnosti KLAPETO, s. r. o., s průměrným čistým měsíčním výdělkem 11 695 Kč a že je vlastníkem rodinného domu č. p. X v obci R., k. ú. Hlásná Třebáň, osobního auta zn. BMV, rok výroby 1994, osobního auta zn. Chrysler Voyager, rok výroby 1994. Dále uvedl, že je rozvedený a má vyživovací povinnost k nezl. dceři, nar. X, která s ním žije ve společné domácnosti, jakož i půjčku od M. Š. ve výši 2 300 000 Kč.

Městský soud dospěl k závěru, že u stěžovatele vzhledem k jeho majetkovým poměrům nejsou splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků podle ust. § 36 odst. 3 zákona

č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Proto žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků zamítl.

K meritu věci stěžovatel namítá, že při rekapitulaci obsahu údajů uvedených v prohlášení o stěžovatelských osobních, majetkových a výtěžkových poměrech soud uvedl jen částečný výčet údajů a zejména opominul údaje o zdravotním stavu stěžovatele. Dále namítá, že zamítavé rozhodnutí je odůvodněno jedinou větou, prostou jakéhokoliv přezkoumatelného odůvodnění. Toto odůvodnění označuje za nesrozumitelné, neboť je pro nedostatek důvodů nepřezkoumatelné.

Stěžovatel dále namítá rozpor napadeného usnesení s čl. 1 odst. 1 Ústavy a čl. 1 Listiny základních práv a svobod a s argumentační podporou judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu k institutu rovnosti v právech, předvídatelnosti rozhodování a rovnosti účastníků soudního řízení, poukazuje na to, že Městský soud v Praze v jeho dřívější věci usneseními ze dne 19. 12. 2007, č. j. 4 Ca 7/2007 - 24, a ze dne 12. 6. 2008, č. j. 7 Ca 2/2003 - 166, dospěl ke zcela opačnému závěru, když mu prvním z uvedených usnesení osvobození od soudních poplatků přiznal a druhým z těchto usnesení mu ustanovil zástupcem advokátku. Druhé z uvedených usnesení přitom vydal stejný předseda senátu, který vydal touto kasační stížností napadené usnesení, přičemž ve všech třech případech Městský soud v Praze vycházel ze stejných poměrů a ze stejných údajů, uvedených a doložených v prohlášení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná.

Při posuzování přípustnosti kasační stížnosti vycházel Nejvyšší správní soud ze své konstantní judikatury, podle které *v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, www.nssoud.cz).

Po přezkoumání věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Podle ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. Účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

Citované ustanovení zakládá povinnost soudu, který o žádosti o osvobození od soudních poplatků rozhoduje, porovnat výši soudního poplatku s celkovou finanční situací žadatele a dalšími okolnostmi, které mohou mít vliv na jeho schopnost soudní poplatek zaplatit. Soud rovněž musí zkoumat, zda nějaký neodstranitelný nedostatek podmínek řízení nečiní podaný návrh zjevně neúspěšným.

Nejvyšší správní soud shledal, že Městský soud v Praze ani jedné ze zmíněných povinností nedostal, resp. z odůvodnění jeho rozhodnutí není seznatelné, zda se těmito otázkami zabýval a k jakým zjištěním dospěl. Soud neuvedl, jaká byla celková finanční situace stěžovatele v době rozhodování soudu (uvedl jen průměrný čistý příjem od zaměstnavatele), ani její srovnání s výší soudního poplatku. Z odůvodnění není zřejmé ani to, zda soud návrh považuje za zjevně neúspěšný či nikoliv.

Městský soud v Praze v napadeném usnesení pouze popsal dosavadní průběh řízení a zrekapituloval tvrzení stěžovatele, a návazně uzavřel, že dospěl k závěru, že u stěžovatele vzhledem k jeho majetkovým poměrům nejsou splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků podle ust. § 36 odst. 3 s. ř. s. Proto žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků zamítl.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *usnesení, kterým soud zamítá žádost o ustanovení zástupce (§ 35 odst. 8 s. ř. s.), musí obsahovat odůvodnění* (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2006, č. j. 8 As 21/2005 - 112, www.nsoud.cz). Citovaný judikát lze bezpochyby vztáhnout i na usnesení, jímž soud zamítá žádost o osvobození od soudních poplatků, neboť osvobození od soudních poplatků je podobně jako ustanovení zástupce vázáno na splnění více než jedné zákonné podmínky (nedostatek prostředků, návrh není zjevně nepřijatelný) a účastník řízení má právo vědět, kterou z podmínek stanovených zákonem podle názoru soudu nesplnil a z jakých důvodů.

Nejvyšší správní soud setrvale vychází z toho, že proti usnesení o neosvobození od soudních poplatků je kasační stížnost přípustná (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2008, č. j. 4 As 42/2008 - 73, www.nssoud.cz), a proto *je nezbytné, aby krajský soud v takovém usnesení vyjevil, jakými úvahami byl při rozhodování veden, a umožnil tak Nejvyššímu správnímu soudu realizovat jeho přezkoumatelnou pravomoc.*

Ze shora uvedeného je zřejmé, že napadené usnesení je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť z jeho obsahu nelze ani při nejlepší vůli zjistit, jak Městský soud v Praze posuzoval finanční situaci stěžovatele ve vztahu k výši předepsaného soudního poplatku. Předpoklady pro osvobození od soudního poplatku je vždy třeba posoudit zcela konkrétně s ohledem na okolnosti existující v době vyměrování soudního poplatku. Proto, mj., jak uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 2. 10. 2007, č. j. 3 Ans 4/2006 - 28, ani *samotná skutečnost, že jiný senát v jiné věci přiznal žalobci osvobození od soudního poplatku, nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí v projednávané věci, neboť záleží zejména na výši poplatku a na době jeho vyměření, resp. okolnostech existujících v době tohoto vyměření.*

Nejvyšší správní soud napadené usnesení Městského soudu v Praze zrušil pro jeho nepřezkoumatelnost a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na Městském soudu v Praze nyní bude, aby znovu rozhodl o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků, tentokrát po řádném posouzení, zda jsou splněny podmínky stanovené v § 36 odst. 3 s. ř. s. Dospěje-li soud k závěru, že tyto podmínky splněny nejsou, musí své rozhodnutí náležitě odůvodnit.

O náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti bude rozhodnuto v rozsudku či v usnesení, jímž bude řízení skončeno (§ 61 odst. 1 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. ledna 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu